

Súd: Okresný súd Vranov nad Topľou
Spisová značka: 8P/8/2020
Identifikačné číslo súdneho spisu: 8818200125
Dátum vydania rozhodnutia: 09. 06. 2020
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Silvia Šviderská
ECLI: ECLI:SK:OSVT:2020:8818200125.4

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Okresný súd Vranov nad Topľou sudcom JUDr. Silviou Šviderskou v právnej veci starostlivosti súdu o maloletých, S. I. H., J.. XX.X.XXXX, bytom pri otcovi, zastúpenej kolíznym opatrovníkom Úradom práce, sociálnych vecí a rodiny vo Vranove nad Topľou, odbor sociálnych vecí a rodiny, oddelenie sociálnoprávnej ochrany detí a sociálnej kurately, Námestie slobody 5, Vranov nad Topľou, na návrh otca: Q. H., J.. X.X.XXXX, G. L. XXX, za účasti matky: O. P., J.. X.X.XXXX, G. W.. F.. H. Č.. XX, Y., o úpravu práv a povinností rodičov k maloletému dieťaťu, t a k t o

rozhodol:

I. Súd z v e r u j e mal. I. H., J.. XX.X.XXXX do osobnej starostlivosti otca.

II. Matka sa z a v ä z u j e platením výživného na mal. I. H. vo výške 30% zo sumy životného minima na nezaopatrené nepľnoleté dieťa podľa osobitného predpisu vždy do 30.dňa toho ktorého mesiaca vopred k rukám otec počnúc mesiacom október 2019.

III. Dlžné výživné za obdobie od 1.10.2019 do 31.5.2020 vo výške 230,32 eur je matka p o v i n n á zaplatiť k rukám otca do 9 mesiacov od právoplatnosti rozhodnutia.

IV. Matka je o p r á v n e n á stretávať sa s maloletou dcérou neobmedzene za prítomnosti otca.

V. Žiaden z účastníkov n e m á nárok na náhradu trov konania.

o d ô v o d n e n i e :

1. Otec sa podaným návrhom domáhal zverenia maloletej dcéry I. do jeho osobnej starostlivosti a zaviazania matky na platenie výživného v sume 50,- eur mesačne. Zároveň žiadal, aby sa matka s dieťaťom nestretávala. V návrhu uviedol, že z jeho vzťahu s partnerkou sa dňa XX.X.XXXX narodila dcéra I.. Maloletá žila v spoločnej domácnosti s matkou a otec sa s ňou stretával. Matka však odišla za jej novým partnerom do obce H. a dcéru nechala u otca, aby sa tento o ňu postaral.

2. Matka sa k návrhu nevyjadřila, pojednávani sa nezúčastnila.

3. Kolízny opatrovník doporučil vyhovieť návrhu otca.

4. Súd vykonal dokazovanie výsluchom otca, oboznámením sa s listinnými dôkazmi a to rodným listom maloletého dieťaťa, potvrdeniami ÚPSVaR Vranov nad Topľou, Trebišov, správami OR PZ Vranov, Trebišov, lustráciou rodičov v Sociálnej poisťovni, v Registri obyvateľov, správou obce L., správami kolízneho opatrovníka, spisom tunajšieho súdu sp.zn. 8P/167/2019 a zistil tento skutkový stav:

5. Podľa rodného listu sa maloletá I. H. narodila dňa XX.X.XXXX z rodičov O. P., J.. X.X.XXXX a Q. H. J.. X.X.XXXX.

6. Otec vo svojej výpovedi na pojednávaní dňa 6.7.2018 uviedol, že s matkou maloletej I. žili družným spôsobom života. Keď mala dcéra asi 3 roky matka odišla zo spoločnej domácnosti k svojmu otcovi, ale rodičia maloletej zostali v kontakte, stretávali sa. Následne bolo otcovi oznámené, že matka odišla do obce K., kde žila s iným mužom. Do obce L. sa vrátila tehotná. Po určitom čase matka opätovne odišla z obce za ďalším mužom do H. a maloletú I. nechala doma. Otec sa o dcéru staral od novembra 2017. Asi v mesiaci jún 2018 matka dcéru I. násilím zobrala do auta a odviezla ju zrejme do obce Kráľovce. Otec má za to, že matka sa nedokáže o dieťa postarať.

7. V priebehu súdneho konania bol preverovaný pobyt matky s dieťaťom a bolo zistené, že táto žije aj s maloletými dcérami I. a S. na adrese W.. F. H. XXX, Y. vo svojpomocne postavenom príbytku. Matka žije v lesbickom vzťahu s Y. G..

8. Uznesením Okresného súdu Vranov nad Topľou č.k. 8P/167/2019-11 zo dňa 23.9.2019 bolo nariadené neodkladné opatrenie, ktorým súd dočasne zveril maloletú I. H., J.. XX.X.XXXX do osobnej starostlivosti otca Q. H., J.. X.X.XXXX a to do právoplatného skončenia konania vo veci úpravy rodičovských práv a povinností. Uznesenie nadobudlo právoplatnosť 15.10.2019. Z odôvodnenia tohto rozhodnutia vyplynula dôvodná obava o to, že matka maloletú I. závažne zanedbáva, psychicky a fyzicky ju týra. Maloletá mala byť matkou a jej partnerkou bitá, vyhadzovaná bez jedla na ulicu. Súčasťou súdneho spisu bola správa Úradu práce, sociálnych vecí a rodiny Vranov nad Topľou podľa ktorej dňa 13.09.2019 oddelenie SPODaSK obdržalo hlásenie terénnych sociálnych pracovníkov pôsobiacich v obci L., na základe ktorého bolo zistené závažné zanedbávanie maloletej I. H., J.. XX.XX.XXXX zo strany matky, O. P., J.. XX.XX.XXXX, ktorá žije v lesbickom vzťahu s G. Y., J.. XX.XX.XXXX v Trebišove. Maloletá I. bola podľa vyjadrenia najbližších príbuzných žijúcich v obci L. zo strany matky a jej partnerky fyzicky a psychicky týraná, bitá palicou, maloletá bola údajne často bez jedla vyhadzovaná na ulicu, kde mala fetovať s inými deťmi. Maloletá I. mala po príchode od matky po tele viditeľné známky týrania - jazvy na hlave, modriny a nafúknuté brucho. V noci sa má budiť s plačom a krikom, že nechce biť bitá a pritom sa stavia do obranného postoja, t. j. rukami si chráni hlavu a tvár. Na základe daného oznámenia oddelenie SPODaSK v ten istý deň vykonalo sociálne šetrenie v domácnosti otca maloletej a v domácnosti starého otca zo strany matky. Maloletá sa po ich príchode rozplakala a pritulila k starému otcovi. Dieťa bolo ustráchané a veľmi sa bálo. Maloletá na ich otázky, či sa bojí prikývla, že áno. S maloletou sa v rómskom jazyku rozprávala terénna sociálna pracovníčka, ktorej maloletá potvrdila, že sa nechce vrátiť k matke a jej partnerke, pretože sa ich bojí. Kývnutím alebo strohou odpoveďou potvrdila aj skutočnosti o častých bitkách, vyhadzovaní von a fetovaní s inými deťmi. Bruško maloletej bolo viditeľne nafúknuté, starý otec poukázal na viditeľné rany na hlavičke, iné známky po fyzickom týraní na tele dieťaťa nebolo vidieť, nakoľko sa maloletá nechcela vyzliecť, veľmi plakala a po celú dobu bola v silnom zovretí starého otca, ktorého sa nechcela pustiť. Starý otec uviedol, že na základe telefonátu s dcérou a matkou maloletej išiel asi pred týždňom do Y.. Počas návštevy u dcéry si na maloletej nič nevšimol, matka uviedla, že v Y. je spokojná a nič jej nechýba. Maloletá I. po odchode starého otca sadla k nemu do auta, plakala a nechcela z neho vyjsť. Matka súhlasila, aby I. odišla so starým otcom. Až po príchode domov sa I. starému otcovi zdôverila o nevhodnom zaobchádzaní zo strany matky a jej partnerky. To, že s maloletou nie je niečo v poriadku si všimli aj v domácnosti biologického otca maloletej, kde maloletá pár dni od svojho príchodu bola. V domácnosti otca p. H. Q. boli v čase šetrenia zastihnutelní aj jeho rodičia a sestra, ktorá im ukázala fotografie, ktoré nafotila keď maloletú I. kúpali (fotografie preukazujúce modriny, kožné ranky, nafúknuté bruško). Otec maloletej uviedol, že v žiadnom prípade nedovolí, aby sa maloletá I. vrátila k matke, pretože dieťa sa v noci budí a bojí sa návratu k matke.

9. Z výpovede otca na pojednávaní dňa 9.6.2020 vyplýva, že tento od nariadenia neodkladného opatrenia súdom poskytuje dcére I. všetku potrebnú starostlivosť. Vypomáhajú mu aj rodičia a brat. Od doby čo je dcéra v jeho domácnosti sa matka o dieťa nijako nezaujímal, telefonicky ho nekontaktovala, vyživovaciu povinnosť si neplnila. Do obce prišla raz na taxíku a chcela dcéru zobrať, keď však maloletá matku zbadala utiekla. Dcéra o matke nechce vôbec rozprávať. Nie je pravdou, aby sa matke nejako vyhrážal, vôbec s ňou nie je v kontakte, nepozná jej telefónne číslo. V dome jeho rodičov má dieťa zabezpečené vhodné bytové podmienky. Otec je toho času nezamestnaný, evidovaný na úrade práce. V súčasnosti poberá nemocenskú dávku vo výške 194,70 eur. S maloletou I. má vytvorený veľmi pekný vzťah.

10. Kolízny opatrovník šetrením v domácnosti otca zistil, že po nariadení neodkladného opatrenia badať u maloletej I. pozitívne zmeny. Je zrejmé, že maloletá je v domácnosti otca spokojná, šťastná, usmievavejšia, viac rozpráva. Otec má zabezpečené vhodné bytové podmienky, je ochotný a schopný o dcéru sa postarať. So starostlivosťou mu pomáha aj blízka rodina.

11. Úrad práce, sociálnych vecí a rodiny Trebišov v správe uviedol, že matka O. P. býva v súčasnosti v Y. v chatrči, ktorá pozostáva z jednej miestnosti. Hygiena domácnosti bola počas zisťovania pomerov na primeranej úrovni. Matka žije v domácnosti s partnerkou Y. G., s maloletou dcérou S. P. a s dcérou Y. G. maloletou D. X.. Príjmom matky je prídavok na dieťa vo výške 24,95 eur a rodičovský príspevok vo výške 220,70 eur. Mesačne uhrádza poplatok za elektrinu vo výške 30,- eur a náklady na potraviny 60,- eur mesačne. Maloletá I. sa nachádza v domácnosti otca v obci L.. Matka uviedla, že chce, aby bola maloletá I. zverená do jej osobnej starostlivosti, nakoľko otec sa o dcéru od malička nezaujímal a neprispieval na jej výživu. Matka má s dcérou údajne vytvorený dobrý vzťah. Otec sa údajne matke vyhráza a je voči nej vulgárny.

12. Podľa správy ÚPSVaR Vranov nad Topľou O. P. nie je vedená v evidencii uchádzačov o zamestnanie, poberá rodičovský príspevok od 1.3.2017 a prídavok na dieťa na dcéru S. P., J.. X.X.XXXX. Do septembra 2019 poberala prídavok aj na dcéru I.. Otec dieťaťa Q. H. je vedený v evidencii uchádzačov o zamestnanie od 21.11.2018 a jeho evidencia naďalej trvá, poberá dávku v hmotnej núdzi od 1.1.2019 a prídavky na dieťa od 1.10.2019.

13. Podľa § 36 ods. 1 Zákona o rodine, rodičia maloletého dieťaťa, ktorí spolu nežijú, môžu sa kedykoľvek dohodnúť o úprave výkonu ich rodičovských práv a povinností. Ak sa nedohodnú súd môže aj bez návrhu upraviť výkon ich rodičovských práv a povinností, najmä určí, ktorému z rodičov zverí maloleté deti do osobnej starostlivosti. Ustanovenia § 24, § 25 a § 26 sa použijú primerane.

14. Podľa § 62 ods. 1 Zákona o rodine plnenie vyživovacej povinnosti rodičov k deťom je ich zákonná povinnosť, ktorá trvá do času, kým deti nie sú schopné samé sa živiť. Podľa ods. 2 obaja rodičia prispievajú na výživu svojich detí podľa svojich schopností, možností a majetkových pomerov. Dieťa má právo podieľať sa na životnej úrovni rodičov.

15. Podľa § 62 ods. 3 Zákona o rodine každý rodič bez ohľadu na svoje schopnosti, možnosti a majetkové pomery je povinný plniť svoju vyživovaciu povinnosť v minimálnom rozsahu vo výške 30% zo sumy životného minima na nezaopatrené nepľnoleté dieťa alebo na nezaopatrené dieťa podľa osobitného zákona a to zák. č. 601/2003 Z. z. o životnom minime v platnom znení.

16. V zmysle § 75 ods. 1 Zákona o rodine pri určení výživného prihliadne súd na odôvodnené potreby oprávneného, ako aj na schopnosti, možnosti a majetkové pomery povinného. Na schopnosti, možnosti a majetkové pomery povinného prihliadne súd aj vtedy, ak sa povinný vzdá bez dôležitého dôvodu výhodnejšieho zamestnania, zárobku, majetkového prospechu; rovnako prihliadne aj na neprimerané majetkové riziká, ktoré povinný na seba berie.

17. V zmysle § 77 ods. 1 Zákona o rodine právo na výživné sa nepremlčuje. Možno ho však priznať len odo dňa začatia súdneho konania. Výživné pre maloleté dieťa možno priznať najdlhšie na dobu troch rokov spätne odo dňa začatia konania, ak sú na to dôvody hodné osobitného zreteľa.

18. S poukazom na uvedené zákonné ustanovenia, vykonané dokazovanie mal súd za preukázané, že v danom prípade je potrebné upraviť rodičovské práva a povinnosti k maloletému dieťaťu. Rodičia maloletej nežijú v spoločnej domácnosti, spoločne finančne nehospodária a nezabezpečujú výchovu a výživu dcéry. Od nariadenia neodkladného opatrenia súdom sa otec o maloleté dieťa riadne a vzorne stará, má vytvorené vhodné bytové podmienky. Maloletá I. je v starostlivosti otca spokojná, matku odmieta, nechce o nej ani rozprávať. Vzhľadom na zistený skutkový stav, s prihliadnutím na záujem maloletého dieťaťa, súd zveril maloletú I. do osobnej starostlivosti otca a matku zaviazal platením výživného.

19. Podľa ustanovení Zákona o rodine je každý rodič povinný podieľať sa na zabezpečení výživy maloletého dieťaťa. Keďže matka neposkytuje dcére I. osobnú starostlivosť je jej povinnosťou prispievať

na jej výchovu a výživu finančne. Zákon o rodine stanovuje minimálne výživné, ktoré musí platiť každý rodič, bez ohľadu na zárobkovú a majetkovú situáciu. Matka je poberateľkou rodičovského príspevku a prídavku na jedno dieťa, o ktoré sa osobne stará. S poukazom na jej príjem ju súd zaviazal platením výživného na dcéru I. v minimálnom rozsahu, t.j. 30 % zo sumy životného minima na nezaopatrené neploleté dieťa podľa osobitného predpisu. V súčasnosti minimálne výživné činí sumu 28,79 eur mesačne. Vyživovaciu povinnosť matky súd určil počnúc mesiacom október 2019, kedy nadobudlo právoplatnosť neodkladné opatrenie o dočasnom zverení maloletej do starostlivosti otca.

20. Za obdobie od 1.10.2019 do 31.5.2020 vznikol matke na výživnom dlh vo výške 230,32 eur (8 mesiacov x 28,79 eur = 230,32 eur). S prihliadnutím na výšku dlhu a možnosti matky dosahovať príjem, súd ju zaviazal na zaplatenie dlžného výživného v lehote 9 mesiacov od právoplatnosti rozhodnutia.

21. Styk matky s maloletou dcérou súd upravil neobmedzene za prítomnosti otca. Súd zobral do úvahy skutočnosti, ktoré boli podkladom pre vydanie neodkladného opatrenia a aktuálne správanie sa dieťaťa, ktoré sa matky toho času bojí. Prítomnosť otca pri stretnutí súd považuje za potrebnú, aby dieťa kontakt s matkou zvládlo v pokoji, bez strachu a iných negatívnych emócií.

22. O trovách konania súd rozhodol podľa § 52 Civilného mimosporového poriadku, v zmysle ktorého, žiaden z účastníkov nemá nárok na náhradu trov konania, ak tento zákon neustanovuje inak.

Poučenie:

Proti tomuto rozhodnutiu je prípustné odvolanie v lehote 15 dní od doručenia rozhodnutia na súde, proti ktorého rozhodnutiu smeruje.

V odvolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (odvolacie dôvody) a čoho sa odvolateľ domáha (odvolací návrh).

Rozsah, v akom sa rozhodnutie napáda, môže odvolateľ rozšíriť len do uplynutia lehoty na podanie odvolania.

Odvolanie možno odôvodniť (§ 365 CSP) len tým, že

- a) neboli splnené procesné podmienky,
- b) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces,
- c) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd,
- d) konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci,
- e) súd prvej inštancie nevykonal navrhnuté dôkazy, potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností,
- f) súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam,
- g) zistený skutkový stav neobstojí, pretože sú prípustné ďalšie prostriedky procesnej obrany alebo ďalšie prostriedky procesného útoku, ktoré neboli uplatnené, alebo
- h) rozhodnutie súdu prvej inštancie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci.

Odvolanie proti rozhodnutiu vo veci samej možno odôvodniť aj tým, že právoplatné uznesenie súdu prvej inštancie, ktoré predchádzalo rozhodnutiu vo veci samej, má vadu uvedenú v odseku 1, ak táto vada mala vplyv na rozhodnutie vo veci samej. Odvolacie dôvody a dôkazy na ich preukázanie možno meniť a dopĺňať len do uplynutia lehoty na podanie odvolania.

Ak nebude povinnosť uložená týmto rozhodnutím splnená v stanovenej lehote, možno sa jej splnenia domáhať návrhom na výkon rozhodnutia podľa osobitného zákona.